

Максим В. Перекицай

УЗАГАЛЬНЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ МЕРЕЖЕВИМИ СТРУКТУРАМИ

Стаття присвячена дослідженню теоретичних підходів до управління мережевими структурами в умовах постіндустріальної економіки. Проведене дослідження дозволило узагальнити теоретико-методологічні засади управління мережевими структурами та розкрити їхню роль у формуванні сучасної постіндустріальної економіки. Мережеві форми організації діяльності дедалі більше визначають ефективність інноваційних, виробничих та управлінських процесів, а отже — потребують наукового осмислення механізмів їх координації, стабільності та розвитку.

У результаті аналізу встановлено, що сучасна теорія управління мережевими структурами спирається на синтез чотирьох базових наукових парадигм — інституціональної, еволюційної, ресурсної та системної. Інституціональний підхід пояснює формування мереж як відповідь на трансакційні витрати та необхідність узгодження правил взаємодії; еволюційний — підкреслює динамічну, адаптивну природу мереж; ресурсний — визначає їх як спосіб поєднання унікальних компетенцій і доступу до знань; системний — забезпечує цілісне розуміння взаємозв'язків і синергетичних ефектів. Інтеграція цих парадигм дозволяє сформуванню комплексної теоретичної основи для вивчення мережевих систем як складних соціально-економічних утворень.

Важливим теоретичним інструментом у дослідженні моделей управління мережами є підхід, запропонований К. Прованом та П. Кенісом, що виокремлює три основні моделі управління. Їхня ефективність залежить від рівня централізації, ступеня довіри між учасниками, масштабів мережі та характеру взаємозалежностей. Ця модель демонструє, що універсального способу управління не існує — вибір оптимального режиму має бути контекстуальним і базуватися на системному аналізі мережевої динаміки. У реальній практиці все частіше спостерігаються гібридні форми управління, що поєднують елементи самоорганізації, централізованої координації та інституційного регулювання.

Дослідження підтвердило, що сучасне управління мережевими структурами не може обмежуватися організаційними або правовими механізмами. Воно має враховувати ризики та виклики цифрової доби — зокрема зростання кіберзагроз, монополізаційні тенденції та технологічну нестабільність. Ефективна мережа сьогодні — це не лише система партнерств, але й стійка цифрова екосистема, що забезпечує довіру, безпеку й гнучкість.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні моделей гібридного управління, які дозволяють поєднати гнучкість децентралізованих мереж із перевагами централізованої координації. Доцільним є також поглиблене вивчення впливу цифрових технологій на структуру і динаміку мережевих взаємодій, а також створення методик оцінки ефективності управління у контексті кіберстійкості та інноваційної спроможності.

Ключові слова: мережеві структури, моделі управління, цифрова стійкість, гібридне управління, інноваційний розвиток.